Elektronisk sporing i utmark

Forfatter
Therese Jeanette Mosti, NSG

Sammendrag
Elektronisk sporing av beitedyr i utmark blir stadig mer aktuelt. Gjennom de siste årene har teknologien hatt en rask utvikling, og roduktene for elektronisk sporing blir stadig bedre.

Publisert
2013

Referanse
Sau og Geit nr. 2/2013

Utskriftsdato
28.03.2024 www.fag.nsg.no

Telespors radiobjelle.
(Foto: www.telespor.no)

Elektronisk sporing i utmark

Elektronisk sporing av beitedyr i utmark blir stadig mer aktuelt. Gjennom de siste årene har teknologien hatt en rask utvikling, og produktene for elektronisk sporing blir stadig bedre.

I Norge er det Telespors GSM-baserte radiobjelle og den GPS-baserte e-bjellen Find My Sheep som er aktuelle produkter.

Nasjonalt beiteprosjekt

Det treårige, nasjonale beiteprosjektet ble avsluttet i 2012, og sluttkonferansen for prosjektet ble avholdt i Oslo 5. og 6. mars i år. Gjennom beiteprosjektet har det blant annet blitt gitt støtte til utprøving av elektronisk sporing av husdyr, og nyttige erfaringer er høstet fra utprøvingen. Under konferansen ble det informert om flere av prosjektene som har pågått under denne treårsperioden, og også Telespor og Find My Sheep informerte om sine produkter.

Telespor

Egil Pettersen, daglig leder av Telespor, informerte om den siste tids utvikling av deres radiobjeller og lammenoder. Da radiobjellen er basert på GSM-nettverket, vil det være områder i fjellet hvor bjellen ikke finner dekning, og rapporter vil derfor ikke bli sendt. På bakgrunn av dette er det utviklet en egen sender (POI, point of interest) som kan plasseres i et område dyrene vil oppsøke ofte, for eksempel ved en saltstein. En POI vil trigge radiobjellen til å rapportere når den er i nærheten av senderen, uavhengig av tidspunkt. Ved å plassere en POI i et område hvor det er GSM-dekning sikrer man at rapporter fra radiobjellen blir sendt, til tross for at andre deler av beiteområdet kan ha dårlig dekning for GSM. Radiobjellen inneholder avansert teknologi, og har en viss størrelse og vekt. Det er derfor utarbeidet en lammenode med enklere teknologi, noe som gjør den både lettere og mindre enn radiobjellen. Lammenoden kommuniserer med søyas radiobjelle, og avstand mellom noden og bjellen registreres. Noden har, i likhet med radiobjellen, en bevegelsesalarm og

alarm vil sendes til brukeren via søyas radiobjelle om lammet har ligget i ro over lengre tid. Nodene ble utprøvd gjennom beitesesongen 2012 og tilbakemeldinger fra brukerne har vært positive. Nytt for beitesesongen 2013 er blant annet en utbedret batteriløsning, forbedret kartløsning og bedre varslingsfunksjoner. Alle enheter produsert i 2013 vil leveres med roaming, noe som gjør det mulig å benytte både Telenors og NetComs nettverker.

Find My Sheep

Idéhaverne til Find My Sheep, ekteparet Marit og Arnstein Solem, fortalte historien om hvordan idéen til e-bjellen oppstod, utprøvingen av den første prototypen og veien frem til dagens produkt.

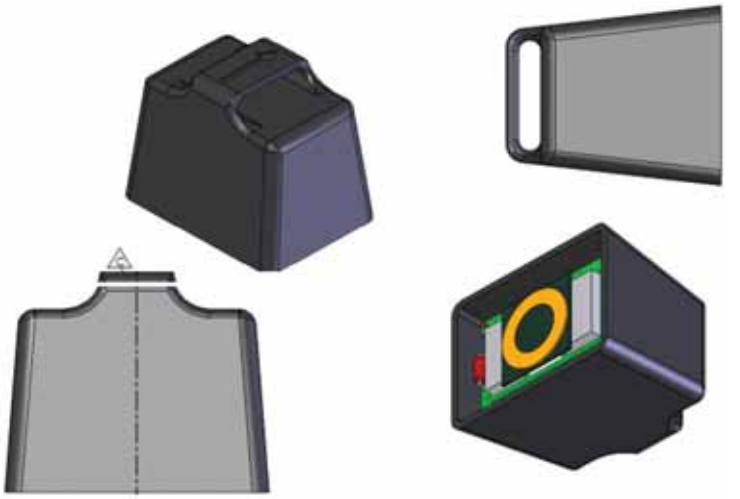
Find My Sheep er, som nevnt, basert på GPS og vil derfor ha dekning over en større del av landet enn ved bruk av GSM-nettet. Nettopp manglende GSM-dekning i eget beiteområde var ett av elementene som førte til idéen om e-bjellen Find My Sheep. E-bjellene er enkle å montere og passer på de fleste husdyrklaver. De er utstyrt med oppladbare induksjonsbatterier som enkelt lades på en ladestasjon. Det er ikke nødvendig å fjerne batteriet fra enheten for opplading, noe som blant annet har ført til at enheten er helt forseglet. Dette er en stor fordel da sjansen for å få vann inn i enheten er minimal. Man kan tilpasse en individuelt fastsatt sendeplan for bjellene før beiteslipp, noe som enkelt gjøres via egen PC. Det er også utviklet en egen applikasjon til smarttelefoner og nettbrett for bjellen, og sendestyrken er forbedret. Enheten er liten i størrelsen og kan derfor fint benyttes på både lam og voksne søyer.

Nyttig informasjon

Informasjon fra enhetene kan tenkes å være et nyttig verktøy til seleksjon i egen besetning. Ved å se på loggen kan man enkelt oppdage dyr som oppholder seg i problematiske områder i utmarka; det være seg i nærheten av vei, i utkant av beiteområdet eller andre uønskede områder. Denne informasjonen gir derfor mulighet til å «luke ut» søyer som oppholder seg i uønskede områder av utmarka.

Bidrag til forskning?

Telespors databaser inneholder over 35 mill. GPS-posisjoner i utmarka. Dette, i tillegg til tilsvarende informasjon fra Find My Sheep, kan vise seg å bli svært nyttig med tanke på forskning. Blant annet viser posisjonene at enkelte dyr holder seg i de samme områdene av beitet gjennom store deler av beitesesongen, mens andre beveger seg over store avstander. Slik informasjon vil være en gullgruve for atferdsforskning, med fokus på bruken av utmarka, siden man unngår forstyrrende tilstedeværelse av observatører og likevel får innhentet materiale for forskning. Denne typen forskning kan blant annet dreie seg om sosialt atferdsmønster, strategier for beiting eller preferanseforskjeller innen og mellom raser og individer.

Illustrasjon av e-bjellen Find My Sheep. (Foto: www.findmysheep.com)

For mer informasjon, besøk produsentenes hjemmesider:
- www.findmysheep.com
- www.telespor.no

Veien videre

Christian Rekkedal, Nasjonalt beiteprosjekt, uttalte under sluttkonferansen for prosjektet at personer som har prøvd ut elektronisk overvåking ofte viser stor begeistring for dette. Og er det noe beitenæringa trenger, så er det begeistring!

NSG følger spent med på den videre utviklingen av produktene fra Telespor og Find My Sheep og håper den positive og nyttige trenden innen elektronisk overvåking fortsetter.

Tekst: Therese Jeanette Mosti

SAUEGJERDER – STOLPER
(trykkimpregn.)

Selges i bunter à 240 stk. - **kr 4.536,-**
(pr. stk. kr 18,90)
Tørket og impregnert til kjernen,
kl. 4, NTR A – nordisk standard.

Trykkimpregnert bordgang
klasse 3

1,8 x 10 cm – 4 m. lengde, kr. 6,45/m.
Selges i bunter à 700 m. **kr 4.515,-**

Hentes - 3370 Vikersund. Ved > 5 bunter kan transport avtales nærmere for lev. Østlandet.
Alle priser eks. mva.

HERVIG GÅRD
Tlf. 915 19505 (1700–1900) - Mail: info@hervig.net

Også andre størrelser stolper (for hest etc.)